05/01/2024

Το θάυμα του Αγιασμού των Φώτων

/ Γνώμες

Κάθε χρόνο 6 Ιανουαρίου γιορτάζονται τα Θεοφάνια, σε ανάμνηση της βάπτισης του Ιησού Χριστού στον Ιορδάνη ποταμό από τον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Η ημέρα αυτή χρονολογικά έχει ταυτιστεί με την ημέρα που οι τρεις Μάγοι έφτασαν κοντά στον μικρό Ιησού για να δώσουν τα δώρα.

- Γράφει ο Πρόεδρος των Ιεροψαλτών Τρικάλων, Αθανάσιος Γ. Δημητρίου, MSc Θεολογίας

Παράλληλα η 6 Ιανουαρίου θεωρείται κάτι σημαντικό και για τη θρησκεία και για την λαογραφία πολλών Ευρωπαϊκών χωρών, καθώς οι βαπτισματικές τελετές είτε διά ραντισμού με νερό, είτε με τα λουτρά στη θάλασσα και στα ποτάμια υπήρχαν και πριν την Ενανθρώπηση του Υιού και Λόγου του Θεού. Ο πρωτόγονος άνθρωπος συνήθιζε να χτίζει το σπίτι του κοντά σε ποτάμια, λίμνες πηγές κ.λπ Η κάθαρση με το νερό για τους Αρχαίους Έλληνες υπήρξε ανάγκη για να φτάσει ο άνθρωπος στην ηθική κάθαρση.

Την 6η Ιανουαρίου και για τους Αρχαίους Αγύπτιους έκλεινε ένας κύκλος 40 ημερών μετά τον “Τελευταίο Δείπνο” της 27ης Νοεμρίου, ημερομηνία κατά την οποία ο Όσιρης δολοφονήθηκε από τον αδελφό του Σετ.

Αλλά και στους Αρχαίους Έλληνες η λειτουργία του νερού ως στοιχείο της δημιουργίας του κόσμου ήταν η επικρατούσα άποψη των φιλοσόφων. Ο Θαλής ο Μιλήσιος έλεγε “Ύδωρ αρχή της φύσης” ενώ ο φιλόσοφος από τη ΣύρομΦερεκύδης τόνιζε “Αρχή ‘ολων το ύδωρ”. Για όλους τους λαούς το ύδωρ έχει “μαγικές δυνατότητες”. ειναι ουσία αναγεννητική, αναζωογονητική και εξαγνιστική. Η γιορτή των Θεοφανείων περικλείει πολλές εκδηλώσεις που έχουν τις ρίζες τους στα αρχαία ελληνικά έθιμα.

Στην Ιλιάδα, σημαντική θέση κατέχει το λουτρό των νεκρών και ο καθαρισμός των πολεμιστών, επιτιθεμένων και αμυνόμενων, πριν από τις διάφορες τελετουργικές η

θρυσκευτικές πράξεις. Την ίδια μερα γινόταν σε πολλά μέρη το πλύσιμο των εικόνων σε λίμνες, ποτάμια ή στη θάλασσα συνήθεια που παραπέμπει στα πλυντήρια του αγάλματος της Αθηνάς από τυος αρχαίους Αθηναίους στο Φάληρο. Μέσα από την τελετή του “Αγιασμού των υδάτων “στο βαθύτερο μήνυμα της τονίζεται η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και η καθαρότητα της θάλασσας, που αποτελούσε αντικείμενο προβλληματισμού των αρχαίων Ελλήνων απο τα πανάρχαια χρόνια

Οι Έλληνες λαογράφοι γράφουν ότι την παραμονή των Φώτων φεύγουν οι καλικάτζαροι, αυτοί που ήθελαν να καταστρέψουν την γή. Και φεύγουν γιατί τρέμουν τον αγιασμό τωμ ιερέων. Οι κάτοικοι πολλών ελληνικών περιοχών κατά την κατάδυση του Σταυρού τρέχουν στα ποταμια και στις λίμνες για να πλύνουν τα αγροτικά τους εργαλεία, ακόμη και τα εικονίσματα, γιατι κατα την λαική δοξασία, ακόμα και τα εικονίσματα χάνουν την αρχική δύναμη και αξία τους, που την αποκτούν όμως εκ νέου από το αγιασμένο νερό.

Στην Καστοριά τα γνωστά “ραγκουτσάρια”, ένα έθιμο , οπου οι νκάτοικοι μεταμφιέζονται για να ξορκίσουν το κακό. Στην Χαλκιδική τηρείται το έθιμο της Καμήλας και των Φωταράδων, ένα χορευτικό δρώμενο, που εκτυλίσσεται στην πλατεία του χωριού.

Στον Χριστιανισμό τα Θεοφάνεια λέγονται και Φώτα γιατι κατά την εορτή των Επιφανείων η χριστιανική Εκκλησία άρχιζε το απόγγευμα της 5ης Ιανουαρίου, και εξακολουθούσε και μετά τα μεσάνυχτα. Στο Ναό υπήρχε άπλετος φωτισμός , γιατί οι χριστιανοί κρατούσαν αναμμένες λαμπάδες, εξαιτίας αυτού του φωτισμού η εορτή ονομάστηκε φώτα. Τα μεσάνυχτα γινόταν ο αγιασμός των υδάτων και έμπαιναν στο νερό όσοι πρόκειτο να βαπτισθούν. Πρίν όμως οι πιστοί έπαιρναν από το αγιασμένο και το πηγαίνανε στα σπίτια τους.

Το πρωί της 6ης Ιανουαρίου νγινίταν πάλι Θεία Λειτουργία με λιγότερη όμως επισημότητα, όπως αποτυπώνει ο Γρηγόριος ο Ναζιανζός, σε ένα λόγο του.

Για το θαύμα του αγιασμού των υδάτων λέει ο Ιερός Χρυσόστομος, γίνεται φανερό απο το ότι δεν αλλοιώνεται η φύση του νερού εκείνου με το πέρασμα του χρόνου, αλλά ολόκληρο χρόνο (αλλα και για πολλά χρόνια έχουν βρεθεί σε μπουκάλια) παραμένει καθαρό και φρέσκο το νερό του αγιασμού. Βλέπουμε λοιπόν από την εποχή του Ιωάννου του Χρυσοστόμου είναι διαπιστωμένο ότι ο αγιασμός δεν αλλοιώνεται.

Αυτό είναι το θαύμα του Αγιασμού ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΚΑΛΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ